

ATHEN 2004 FOR UNGE FORSKERE

Under rungende klapsalver blev Danmark den 20. marts optaget som medlemsland af ”Det Europæiske Råd for Junior Forskere” også kaldet Eurodoc. Ceremonien fandt sted i Athen under *4th European Conference of Doctoral Researchers*, og her stemte medlemslandenes delegerede enstemmigt Danmark ind i fællesskabet af forskerstuderende fra i alt 17 lande. Medlemskabet giver nu danske ph.d.-studerende og postdocs mulighed for at blande sig direkte i den europæiske forskningspolitik. Eurodoc er nemlig det eneste uafhængige talerør for *early stage researchers* med forbindelse direkte til politikere i Bruxelles.

Samlet stemme

I alt blev 4 nye europæiske lande optaget i Eurodoc under konferencen i Athen og flere er på trapperne. Udover Danmark blev Litauen, Slovenien og Grækenland optaget, mens ansøgerlandet Polen, blev opfordret til at vente til næste år. Hermed er Danmark et af de sidst optagne EU-lande. Eurodoc blev officielt grundlagt i 2002 og er den samlende organisation for nationale ph.d.-foreninger i Europa. Dens formål er at skabe en samlet stemme for Europas forskerstuderende og juniorforskere samt at forbedre deres arbejdsforhold og repræsenterer alle medlemslandes ph.d.-studerende indenfor alle fagområder. Dette er på mange måder en vanskelig opgave og kræver gode kommunikationslinier mellem medlemslandene. Konferencen i Athen havde til formål at samle trådene for årets politiske arbejde og var den fjerde af sin art siden Eurodocs start.

Århusiansk initiativ

Kravene for optagelse i Eurodoc er bl.a. en forfatning oversat til engelsk, at foreningens mål og virke overholder menneskerettighederne og ikke mindst at foreningen virkelig er national og derved repræsenterer de lokale foreninger, mens tilhørsforhold til EU ikke er et krav.

I Danmark er ”Ph.d.-nettet” navnet på den landsdækkende organisation af lokale ph.d.-foreninger rundt om på de højere uddannelsesinstitutioner. Ph.d.-nettet har eksisteret længe og det kan undre hvorfor Danmark først nu er kommet med i det europæiske fællesskab. Faktisk var Danmark med ved Eurodocs spæde start i 2001, men de aktive studerende blev færdige med deres uddannelse og ideen gik en stund i glemmebogen.

I januar i år tog Ph.d.-foreningen ved det Naturvidenskabelig Fakultet på Århus Universitet initiativ til at afholde det første landsmøde i Ph.d.-nettet. Mødet blev afholdt i Århus med støtte fra Carlsbergs Mindelegat og ph.d.-foreninger fra alle landets universiteter var repræsenterede. Selvom

mødet var en succes, fik initiativet kun ringe lokal opbakning da Ph.d.-foreningen ved det Naturvidenskabelige Fakultet var den eneste århusianske forening tilstede. På mødet blev det besluttet, at Danmark ønskede optagelse i Eurodoc og arbejdet med udarbejdelsen af ansøgningen blev fordelt mellem landets universiteter.

Bologna og Lissabon

I alt deltog 38 delegerede fra 22 lande. Med bestyrelsesmedlemmer, arbejdsgruppe-koordinatorer, politikere, embedsmænd, observatører og repræsentanter fra industrien nåede antallet op på 100 deltagere. Danmark var repræsenteret af Tine Ejdrup, ph.d.-studerende i kemi, samt undertegnede. Blandt nøgleordene på konferencen var Bologna-processen og Lissabon-konventionen. En af hovedtalerne, Achilleas Mitsos, generaldirektør for Europakommissionens forskningsdirektorat, lagde op til en diskussion om hvordan rammerne kan skabes for de 700.000 nye europæiske forskere der kommer til, hvis alle lande lever op til 3 procent målsætningen. Bagefter blev der åbnet for en livlig debat blandt publikum om den nødvendige forskning, livslang læring og *brain drain* mod *brain gain*, med Eric Froment, direktør for European University Association (EUA), som ordstyrer.

Konferencen fortsatte med præsentation af de deltagende landes nationale organisationer og deres arbejde. De delegeredes forudsætninger og forhold var vidt forskellige. Forskerstuderende må i visse østlande nøjes med lidt over 100 Euro om måneden, der skal betales tilbage hvis studiet afbrydes. Derimod har norske ph.d.er en økonomi, der gør det muligt både at købe hus og bil i løbet af studiet.

I modsætning til i Danmark er de fleste nationale ph.d.-foreninger forholdsvis stærke politiske spillere med godt tag i deres medlemmer. F.eks. mobiliserede den spanske forening, sidste år, flere tusinde ph.d.-studerende fra hele Spanien på gaden i Madrid i protest mod dårlige arbejdsforhold. Hvilket bizart syn det havde været på Rådhuspladsen i København! Og foreningen i Litauen har ved snedig lobbyisme opnået at blive medlem af det nationale forskningsråd.

Arbejdsheste

De delegerede blev sat i arbejde i parallelle arbejdsgrupper da grunden skulle lægges for det kommende års arbejde. Emnerne var ligestilling, vejledning, mobilitet og karriereveje. Arbejdsgruppen om ligestilling endte som forventet i heftig diskussion, mens de andre emner gav mulighed for konstruktiv debat og syntese. Arbejdsgrupperne er Eurodocs "arbejdsheste" der

viderefører ideer og målsætninger fra konferencen. Formålet er at nå frem til et konkret forslag eller en model for hvordan unge forskeres rammer og arbejdsforhold kan forbedres. Et konkret eksempel er forskerens karrierevej. Hvordan gøres det muligt og acceptabelt, at springe mellem universitet og industri og tilbage igen i løbet karrieren og hvordan defineres klare retningslinier for karrierespring således at forskere ikke må nøjes med midlertidige stillinger til de er langt over 30.

Dansk ph.d.-studentpolitik går med Danmarks indtræden i Eurodoc ind i en ny fase med behov for større lokal opbakning samt flere aktive og visionære medlemmer. Til gengæld er der mulighed for, at diskussionen ved frokostbordet når dertil hvor beslutningerne tages.

BOKS

Ph.d.-foreningen ved det Naturvidenskabelige Fakultet

For naturvidenskabelige studerende er ph.d.-graden ofte den mest åbenlyse karrierevej. Samtidig har fakultetet i årevis satset på forskeruddannelsen og Naturvidenskab på Århus Universitet var længe den eneste institution, der tilbød en 4+4 ordning. Det er derfor naturligt, at der på fakultetet findes én af de mest velorganiserede og velfungerende ph.d.-foreninger i Danmark.

Ph.d.-foreningen ved det Naturvidenskabelige Fakultet blev oprettet i 1994 som en uafhængig studenterforening med det oprindelige formål, at hjælpe de ph.d.-studerende gennem de love og paragraffer, det er nødvendigt eller givende at kende til i forbindelse med studiet, samt at varetage de ph.d.-studerendes interesser i diverse råd og udvalg.

Siden har foreningen løbende arbejdet på at forbedre ph.d.-studerendes forhold. Der tages både sager op af egen drift og på medlemmernes foranledning. Foreningen bestræber sig endvidere på at fungere som en "vidensbank" for de studerende og har bl.a. udarbejdet et "overlevelseshæfte" der kan hentes på foreningens hjemmeside. Udover det politiske arbejde, arrangerer foreningen med jævne mellemrum foredrag og sociale begivenheder.